

A bírálóbizottság értékelése

A Jelölt kutatásainak középpontjában az élelmezésbiztonság és a mezőgazdaság (az élelmiszerlánc) versenyképességének összefüggés-rendszere, illetve ennek különböző módszerekkel való kimutatása, bizonyítása állt. A komparatív előnyök módszertanának alkalmazásával egy globális mintán keresztül mutatta be a világ országainak mezőgazdasági és élelmiszeripari versenyképességét, valamint annak fejlesztési lehetőségeit.

A Bírálóbizottság, összhangban a bírálók véleményével, új tudományos eredményeknek fogadja el a következőket:

1. A nemzetközi és a hazai szakirodalom kritikai elemzése alapján hazánkban első alkalommal adott globális képet a világ élelmiszer-gazdaságának fejlődési pályáiról és a világélelmezés időszerű helyzetéről. Logikai (elméleti) keretrendszert dolgozott ki a mezőgazdaság versenyképessége és az élelmezésbiztonság között. Feldolgozta a nemzetközi kereskedelem alapú versenyképességet vizsgáló módszereket (megnyilvánuló komparatív előnyök), illetve alkalmazta azokat 178 ország 739 mezőgazdasági és élelmiszeripari termékének vizsgálatára (3,2 millió statisztikai adat) 1990-2014 közötti időszakban. Kimutatta, hogy a nemzetközi kereskedelem elméleteken alapuló versenyképesség és az élelmezésbiztonság a makrogazdasági értelmezésen keresztül jól összeköthető és értelmezhető. Bizonyította, hogy a globális versenyképességi indexek mentén történő javítás egyben magával hozza az élelmezésbiztonság erősödését is.
2. A mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek kereskedelmének átfogó gazdaságstatisztikai adatokon történő elemzésével igazolta, hogy a különböző országok egymástól karakteresen eltérő csoportokba sorolhatók, amelyek a következők: gazdag nettó agrárexportőrök; feltörekvő nettó agrárexportőrök; önellátó országok; gazdag nettó agrárimportőrök; alacsony jövedelmű nettó agrárimportőrök. Megállapította, hogy az elmúlt 25 évben jellemzően az agrárexportőrök versenylőnyei nőttek az agrárkereskedelemben, míg az agrárimportőröké csökkentek. A legversenyképesebb országok rangsorának termék-csoportonkénti bemutatása önmagában is új eredmény, de még inkább annak vizsgálata, hogy az adott ország státusza miként hat az élelmezésbiztonság egyes elemeire.
3. Megállapította és bizonyította, hogy a világ országai – számtalan eltérő adottságuk ellenére – leginkább önmagukat élelmezik, mivel a globális agrártermelés mindössze 35%-a kerül a nemzetközi kereskedelembé. Bemutatta az egyes országok, ország- és termékcsoportok agrár-külkereskedelmét a komparatív és a kompetitív versenyképesség alapján, különös tekintettel a gazdag és a szegény országok közötti viszonyokra, az ezekben jelentkező feszültségekre, valamint a lehetséges feloldásukra. Meggyőzően bizonyította, hogy sem a versenyképességi mutatók, sem az élelmezésbiztonság elemei nem stabilak, azok viszonylag gyorsan változhatnak.
4. Alkalmazta a paneladatokon elvégzett regresszió számítást a mezőgazdasági és élelmiszeripari versenyképesség Balassa-féle indexének meghatározásához. Első alkalommal fogalmazott meg matematikai-statisztikai összefüggést a versenyképességi index és az élelmezésbiztonság tényezői között.
5. Nemzetközi összehasonlításban elsőként alkalmazta a túlélési függvényeket a piaci helyzet stabilitásának meghatározására.
6. A nemzetközi szakirodalom kritikai elemzése, valamint saját kutatása alapján feltárta a magyar agrárgazdaság versenyképességének nemzetközi pozícióját, valamint komplex

javaslatrendszerrel dolgozott ki a magyar élelmiszer-gazdaság versenyképességének javítása érdekében.